

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Прийнято
Вченою радою Університету
Протокол № 4 від 26.03.15 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
КОМПЛЕКС ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ**

Розробники:

Шаповалова Т.В.
Рач В.А.
Кривуля П.В.

Узгодив:

Марченко Д.М.

Узгодив:

Бузько І.Р.

Узгодив:

Поркуян О.В.

Розглянуто на Координаційній раді з розвитку дистанційної освіти
(протокол № 2 від 16.03.15 р.)

Северодонецьк, 2015

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Мета Положення про навчально-методичний комплекс дистанційного курсу дисципліни (далі Положення)— визначити основні організаційно-методичні орієнтири для розроблення і впровадження в навчальний процес університету навчально-методичних комплексів дистанційних курсів дисциплін (далі – НМКДКД).

1.2 НМКДКД має забезпечити умови для творчого розвитку особистості здобувача вищої освіти шляхом індивідуалізації навчального процесу, розширення можливостей організації самостійної роботи на академічних заняттях і в позааудиторний час

1.3 НМКДКД – це комплект інформаційних матеріалів в електронній формі, що містять інформацію у вигляді навчальних програм, навчальних планів, текстів лекцій, методичних вказівок з широким використанням малюнків, креслень, анімації, відеофільмів та інших навчальних матеріалів.

1.4 Положення розроблено відповідно до Законів України Про вищу освіту, Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466; Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2013 № 1518; Положення про електронні освітні ресурси, затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012, № 1060.

2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ДИСЦИПЛІН

2.1 Навчально-методичний комплекс дисципліни має наступні складові.

- автор (автори) курсу (дисципліни);
- інформація про навчальний курс;
- методичні вказівки щодо вивчення дисципліни;
- програма і робоча навчальна програма дисципліни;
- глосарій;
- лекції;
- лабораторні роботи (*якщо є за програмою*);
- практичні заняття (завдання) (*якщо є за програмою*);
- поточний контроль;
- модульний контроль;
- курсовий проект (курсова робота, індивідуальне завдання, контрольна робота);
- перелік навчальних занять і атестацій, які провадяться очно (*якщо такі є*);
- навчально-методичні матеріали, навчальна, довідкова та наукова література.

Структура НМКДКД визначається робочою навчальною програмою дисципліни і може мати розподіл за семестрами, за модулями або за темами.

Складові НМКДКД розміщуються у системі MOODLE на сервері Центру дистанційного навчання.

3 ВИМОГИ ДО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ДИСЦИПЛІН

3.1 Загальні вимоги

3.1.1 Технологічність. Можливість оперативно змінювати та доповнювати дистанційний курс новими та актуальними матеріалами з використанням текстових, графічних та мультимедійних програм, що широко застосовуються.

3.1.2 Модульність. Кожний окремий курс або його частина (модуль) повинні створювати цілісне уявлення про окрему предметну область, що дозволяє з набору незалежних курсів-модулів сформувати навчальний курс.

3.1.3 Наочність. Максимальне використання мультимедійних матеріалів (малюнків, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів, анімаційних матеріалів тощо) для забезпечення простоти сприйняття користувачами змісту дисципліни.

3.2 Вимоги до складових НКМДКД.

3.2.1 Відомості про авторів.

Подаються прізвище, ім'я та по батькові автора (авторів) розробки, адреса e-mail і, можливо, номер телефону. Окрім цього, вказуються вчені звання та ступені, кафедра, де працює викладач, та інше.

3.2.2 Інформація про навчальний курс повинна складатися зі змісту, структури, методах оцінювання. Шаблон розміщення інформації представлений у додатку А.

3.2.3 Програма і робоча навчальна програма дисципліни розробляються і затверджуються відповідно до «Положення про програму та робочу програму навчальної дисципліни», затвердженого Методичною радою університету (протокол № 4 від 24.04.2009).

3.2.4 Глосарій у вигляді тлумачного словника формується за шаблоном елемента «Глосарій», що є у системі MOODLE.

3.2.5 Тематика і склад лекцій визначаються робочою навчальною програмою дисципліни. Загальний обсяг текстового матеріалу лекції – не менше 10 000 знаків на кожен академічну годину. Тексти лекцій можуть містити (бажано):

- план лекції з гіперпосиланнями на відповідні розділи;
- рисунки, графіки, діаграми, гістограми; таблиці; анімації або гіперпосилання на них;
- гіперпосилання на відеоматеріали, які стосуються теми лекції;
- гіперпосилання на відео- та аудіо-записи окремих розділів лекцій;
- інші елементи, що підвищують наочність і рівень засвоєння лекційного матеріалу.

Окремі тексти лекцій можуть бути повністю чи частково продубльовано або замінено матеріалами відео-лекцій та аудіо-лекцій.

Використання форуму призначено для надання консультацій здобувачам вищої освіти та для накопичення запитань та відповідей для ознайомлення іншими здобувачами вищої освіти.

Основним засобом взаємодії зі здобувачем вищої освіти та організації зворотного зв'язку рекомендується використовувати елемент курсу «Лекція (Lesson)». Окрім цього можуть бути використані тестові завдання для поточного контролю знань.

3.2.6 У матеріалах до практичних (семінарських) занять повинні міститися інструктивно-методичні матеріали, які б дозволяли:

- закріплення знань і придбання практичних навичок шляхом виконання вправ по темі заняття;
- проведення контролю знань і рівня оволодіння практичними навичками щодо теми заняття. Для цього автором курсу можуть бути представлені завдання або тести за темою практичного заняття.

До складу матеріалів НМКДК, які забезпечують проведення практичних та семінарських занять, окрім інструктивно-методичних матеріалів дидактичного змісту можуть входити майєвтичні¹ матеріали, як додатково, так і замість дидактичних матеріалів. Такі майєвтичні матеріали можуть бути організовані на основі детально описаних алгоритмів виконання послідовності завдань та відповіді на запитання (як наприклад у елементах Лекція (Lesson) платформи MOODLE), але мають забезпечувати досягнення тих же самих завдань щодо закріплення знань, придбання навичок та організації контролю рівня знань та навичок.

3.2.7 Матеріали до лабораторних робіт можуть бути представлені у двох варіантах:

- у вигляді віртуальних лабораторних робіт з мультимедійним супроводом та методичними рекомендаціями до їх виконання;
- у вигляді методичних рекомендацій, якщо виконання лабораторних робіт планується у очній формі.

3.2.8 Матеріали для курсового проекту (курсвої роботи, індивідуального завдання, контрольної роботи) містять:

- завдання у кількості, що забезпечує різні варіанти для всіх здобувачів вищої освіти;
- методичні рекомендації щодо виконання курсового проекту (курсвої роботи, індивідуального завдання, контрольної роботи);
- вимоги до оформлення та приклад виконання проекту (курсвої роботи, індивідуального завдання, контрольної роботи).

3.2.9 Матеріали для контролю знань.

Поточний, модульний і підсумковий контроль проводяться у формі тестування. Тести створюються за допомогою конструктора тестів системи MOODLE для кожної теми. Кількість тестових завдань (питань) у кожному тесті для перевірки знань за всією темою повинно бути² не менше 20.

4 РОЗМІЩЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ДИСЦИПЛІН НА СЕРВЕРІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1 За розміщення НМКДК на сервері університету відповідає завідувач кафедри, за якою закріплено відповідну дисципліну.

4.2 Для розміщення навчальних курсів на сервері Центру Дистанційного Навчання (ЦДН) викладачам видаються логіни і паролі доступу до системи MOODLE за зверненням кафедри.

4.3 Управління НМКДК, адміністрування і організацію доступу до навчальних курсів здобувачів вищої освіти здійснює Центр дистанційного навчання.

¹ Майєвтика - запропоноване Сократом мистецтво витягувати приховане в людині правильне знання за допомогою майстерних навідних питань. - <https://uk.wikipedia.org/wiki/Маєвтика>

² Тимчасова вимога

5 ПОРЯДОК ДОПУСКУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ДИСЦИПЛІН ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

5.1 Для допуску до навчального процесу НКМДКД проходять внутрішню та зовнішню експертизу на відповідність встановленим вимогам, результати якої відображаються у формі довідки про відповідність навчально-методичного комплексу дистанційного курсу дисципліни вимогам МОН України.

5.2 Внутрішня експертиза проводиться кафедрою, за якою закріплено дисципліну. Результати внутрішньої експертизи відображаються у графі «Самоаналіз» таблиці у довідці відповідності (додаток Б). Довідка відповідності у частині самоаналізу підписується завідувачем кафедри і надається Голові Координаційної ради з розвитку дистанційної освіти, який для проведення зовнішньої експертизи призначає експерта (експертів) з числа членів методичної комісії, яка є робочим органом координаційної ради.

5.3 Зовнішня експертиза проводиться експертом (експертами) на основі перевірки результатів самоаналізу кафедри. Результати зовнішньої експертизи відображаються у графі «Зовнішня експертиза» довідки відповідності (додаток Б) і підписуються експертом.

5.4 На засіданні Координаційної ради з розвитку дистанційної освіти за результатами внутрішньої за зовнішньої експертизи приймається рішення про рекомендацію допуску НКМДКД до навчального процесу. Прийняте рішення затверджується підписом голови Координаційної ради з розвитку дистанційної освіти.

6 ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ РОЗРОБНИКІВ НКМДКД

6.1 Авторам НКМДКД, прийнятих до використання у навчальному процесі, видається відповідний сертифікат, що підтверджує авторство та виконання ними запланованого обсягу методичної роботи у індивідуальному плані. За оформлення і реєстрацію сертифікатів відповідає науково-методичний відділ університету.

6.2 НКМДКД, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і Університетом є службовим твором. Згідно зі статтею 16 «Авторське право на службові твори» Закону України «Про авторське право і суміжні права» виключне *майнове* право на службовий твір належить Університету, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і Університетом.

Авторське особисте *немайнове* право на службовий твір належить його автору.

Додаток А

ШАБЛОН ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАВЧАЛЬНИЙ КУРС

Курс «_____» є продовженням дисципліни (відноситься до групи дисциплін) _____, загальним обсягом 216 годин які формують у Вас компетентність _____. Для її формування Вам необхідно затратити близько ____ годин роботи з теоретичним матеріалом, ____ годин на виконання практичних завдань, ____ годин на проходження тестування.

Теоретичний матеріал поділено на три частини: мінімально необхідний, базовий і просунутий. Перший матеріал міститься у розділах лекцій на сайті. Базовий матеріал у доповненні до мінімального – у рекомендованій літературі, яка міститься на сторінці курсу. Просунутий – у спеціальних джерелах, які Ви зможете знайти у спеціальній літературі в зовнішньому середовищі курсу, наприклад, в журналі «_____», сайті _____.

Весь матеріал складається з _____ тем. Кожна тема має ____ розділів. Всього Вам потрібно пройти _____ тестів (та/або виконати ____ практичних завдань).

Оцінювання буде здійснюватися наступним чином: опанування теоретичного матеріалу – ____ балів, виконання практичного завдання – ____ балів, тест – ____ балів, індивідуальне завдання – ____ балів, екзамен – ...*(в залежності від структури курсу)*.

Якщо є індивідуальне завдання: Обов'язковою умовою отримання (екзамену/заліку) є виконання індивідуального завдання *(або надається методичка, або описуються вимоги до КР)*.

Якщо є КР: Окремо оцінюється та виконується за встановленими вимогами курсова робота *(або надається методичка, або описуються вимоги до КР)*.

Курс закінчується *(отриманням заліку, який проставляється автоматично за результатами поточного контролю по кожній темі)* або складанням екзамену, який передбачає проходження _____.

Цей курс вивчається у третій (четвертій) квадранті, яка починається з 16 лютого 2015 року і закінчується 26 квітня 2015 року (27 квітня 2015 року і закінчується 30 червня 2015 року)

Додаток В

**ДОВІДКА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ ВИМОГАМ МОН УКРАЇНИ**

_____ (назва дисципліни)

Напря́м підготовки (або спеціальність) _____ (шифр – назва)

Укладач _____ (вчене звання Прізвище Ім'я По-батькові)

Кафедра _____

Факультет (інститут) _____

№	Критерії	Внутрішня експертиза: самоаналіз кафедри, (+/-/нема за навчальним планом)	Зовнішня експертиза: висновки експертів, (+/-/нема за навчальним планом)
1	2	3	4
1.	Наявність програми курсу, розробленої за формою № Н - 3.04		
2.	Відповідність структури курсу – робочій програмі		
3.	Відповідність змісту курсу – робочій програмі курсу		
4.	Наявність глосарію термінів навчального матеріалу		
5.	Відповідність вимогам до лекційного матеріалу:		
	- обсяг лекції – не менше 10 тисяч знаків на 1 академічну годину ³		
	- наявність у лекціях наочного матеріалу: графіків, малюнків, таблиць		
	- наявність наочних мультимедійних матеріалів		
	- наявність відео-лекцій		
6.	Наявність методичних рекомендацій до практичних завдань у обсязі 100 % відповідно до навчального плану		
7.	Вимоги до лабораторних робіт:		
	- наявність методичних рекомендацій щодо виконання лабораторних робіт		
	- наявність віртуальних лабораторних робіт		
8.	Вимоги до курсового проекту (роботи, індивідуального завдання, контрольних робіт тощо)		
	- наявність завдань, як елементу курсу «Завдання» MOODLE		
	- наявність методичних рекомендацій щодо виконання курсового проекту (роботи)		

³ Тимчасова норма

1	2	3	4
	- наявність прикладу виконання		
9.	Вимоги до контролю знань у формі тестів:		
	- наявність тестів для усіх видів контролю рівня знань відповідно до робочої програми у шаблоні MOODLE		
	- відповідність кількості тестів – кількості тем		
	- кількість тестових завдань у кожному з тестів не менше 20 ⁴		
	- наявність розвинутої структури категорій банку питань		
	- наявність налаштувань для всіх тестів		
10.	Наявність списку літератури з посиланнями на електронні бібліотеки		
11.	Наявність налаштування підсумкової оцінки за курс, яка залежить від оцінок всіх елементів курсу		

Укладач _____
(підпис) (Прізвище І П)

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище І П)

Призначаю експертом для зовнішньої експертизи НМКДКД члена методичної ради:

(вчене звання, Прізвище І. П.)

Голова Координаційної ради _____
(підпис) (Прізвище І П)

Експерт _____
(підпис) (Прізвище І П)

Рішення Координаційної ради з розвитку дистанційної освіти: допустити до навчального процесу; відправити на доопрацювання (непотрібне викреслити) (протокол № ____ від _____)

Голова Координаційної ради з розвитку дистанційної освіти _____
(підпис) (Прізвище І П)

⁴ Тимчасова норма